

2023-07-14 Nr. NV-1778

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-221(3) TAIS-22-17608(4) TAP-23-222(3) TAIS-22-17609(4) TAP-23-223(3) TAIS-22-17610(4)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2013 M. LIEPOS 24 D. NUTARIMO NR. 716 „DĖL BENDRŲJŲ ELEKTRONINĖS INFORMACIJOS SAUGOS REIKALAVIMŲ APRAŠO, SAUGOS DOKUMENTŲ TURINIO GAIRIŲ APRAŠO IR ELEKTRONINĖS INFORMACIJOS, SUDARANČIOS VALSTYBĖS INFORMACINIUS IŠTEKLIUS, SVARBOS ĮVERTINIMO IR VALSTYBĖS INFORMACINIŲ SISTEMŲ, REGISTRŲ IR KITŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ KLASIFIKAVIMO GAIRIŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 1), LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. RUGPJŪČIO 13 D. NUTARIMO NR. 818 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KIBERNETINIO SAUGUMO ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 2) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1998 M. LIEPOS 23 D. NUTARIMO NR. 924 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 3)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas 2023-01-01	<i>Krašto apsaugos ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2023-03-14	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalis) ☐ Svarstyti LRV posėdyje (B dalis) ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Projektų parengimą sąlygojo teisinio reguliavimo pasikeitimas - Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43-2, 43-3 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymu (toliau – VIIĮ pakeitimo įstatymas) ir valstybės kontrolės rekomendacijos. Projektais sprendžiamos šios problemos:

1. **Valstybės informacinių išteklių valdytojai ir (ar) tvarkytojai susiduria su sunkumais taikydami kibernetinio saugumo ir elektroninės informacijos saugos reikalavimus**, kadangi šie reikalavimai nėra integralūs t.y. nustatyti dviejuose įstatymuose: Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių įstatyme ir Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatyme ir juos įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. (Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2022 m. spalio 27 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VAE-10 nurodoma, kad kibernetinio saugumo subjektų apklausa parodė, kad, 53 proc. (113 iš 212) apklaustųjų nuomone, kibernetinio saugumo ir elektroninės informacijos saugos reikalavimai nėra integralūs).

2. Valstybės informacinių išteklių valdytojams ir (arba) tvarkytojams bei ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros valdytojams teisės aktuose yra numatytas reikalavimas ne rečiau kaip kartą per metus organizuoti ir atlikti valstybės informacinių išteklių ar ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros atitikties organizaciniais ir techniniais kibernetinio saugumo reikalavimams vertinimą, tačiau **nėra nustatyta šių vertinimo ataskaitų teikimo tvarka**. Tai paminėta ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2022 m. spalio 27 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VAE-10.

3. VIIĮ pakeitimo įstatymu Krašto apsaugos ministerijos funkcija – nustatyti informacijos svarbos įvertinimo, valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo pagal jose apdorojamos informacijos svarbą kriterijus ir jų priskyrimo atitinkamai kategorijai tvarką, buvo perduota Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, tačiau Krašto apsaugos ministerijos nuostatuose ši funkcija yra išlikusi.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

4. Ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros identifikavimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 818 (toliau – Metodika), 1 priedo 13.1.1 papunktyje **nurodyta, kad už ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros objektų nustatymą valstybės valdžios funkcijų vykdymo paslaugų srityje yra atsakinga Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija**. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2022 m. liepos 21 d. rašte Nr. SS-112RN taip pat atkreipiamas dėmesys, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnį valstybės valdžią Lietuvoje vykdo Seimas, Respublikos Prezidentas, Vyriausybė ir Teismas. Už kitų valstybės valdžios srityse esančių ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros objektų nustatymą, **turėtų būti atsakinga kiekviena valstybinė valdžia (Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija ir Nacionalinė teismų administracija) savo srityje**.

5. Nacionalinis kibernetinio saugumo centras prie Krašto apsaugos ministerijos, vykdydamas kibernetinio saugumo subjektų atitikties teisės aktų nustatytiems kibernetinio saugumo ir elektroninės informacijos saugos reikalavimams vertinimo, priežiūros ir stebėsenos funkciją, identifikavo būtinus atlikti, tačiau didelės administracinės naštos nesukeliantis tikslinamojo pobūdžio pakeitimais:

- Saugos dokumentų turinio gairių apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 (toliau – Saugos dokumentų aprašas), ir Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų kibernetinio saugumo subjektams, apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 818 (toliau – OTR aprašas), numatomi skirtingi išvadų dėl su kibernetiniu saugumu ir elektroninės informacijos sauga susijusių dokumentų projektų pateikimo terminai.
- OTR apraše vartojama formuluotė „mobilusis įrenginys“. Praktikoje susiduriama su problema aiškinantis, kaip plačiai turėtų būti suprantami „mobilieji įrenginiai“.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Problemų sprendimui siūlomos šios priemonės:

1. Numatoma panaikinti VIIIVĮ pagrindu priimtą Techninių valstybės registų (kadastrų), žinybinių registų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2020 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. V-941 (toliau – Reikalavimų aprašas), o jame numatytus techninius reikalavimus Projektu Nr. 2 perkelti į OTR aprašą. Su OTR apraše nustatytais reikalavimais neintegralios Reikalavimų aprašo nuostatos nėra perkeliamos.

2. OTR apraše numatoma papildoma ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros valdytojų pareiga skelbti jų valdomos ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros rizikos vertinimo ataskaitas Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėsenos sistemoje. Pažymėtina, kad pareiga rengti ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros rizikos vertinimo ataskaitas nėra nauja, naujai numatomas tik šių ataskaitų skelbimas informacinėje sistemoje.

3. Projektu Nr. 3 siūloma panaikinti Krašto apsaugos ministerijos funkciją nustatyti informacijos svarbos įvertinimo, valstybės informacinių sistemų, registų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo pagal jose apdorojamos informacijos svarbą kriterijus ir jų priskyrimo atitinkamai kategorijai tvarką, o Projektu Nr. 1 – panaikinti Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, Saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo patvirtinimo“.

4. Projektu Nr. 2 tikslinamas Metodikos 1 priedo 13.1.1 papunktis numatant, kad už ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros objektų nustatymą valstybės valdžios funkcijų vykdymo paslaugų srityje yra atsakinga ne tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, bet ir Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija ir Nacionalinė teismų administracija.

5. Tikslinami kitos kibernetinio saugumo ir elektroninės informacijos saugos reikalavimų nuostatos:

- Projektu Nr. 1 Saugos dokumentų apraše numatyti su kibernetiniu saugumu ir elektroninės informacijos sauga susijusių dokumentų projektų pateikimo terminai suvienodinami su OTR apraše numatytais terminais: išvados turės būti pateikiamos per 10 darbo dienų (vietoj 7 darbo dienų), o dėl didelės apimties teisės aktų projektų (daugiau kaip 10 puslapių teksto) – per 15 darbo dienų (vietoj 12 darbo dienų).
- Projektu Nr. 2 tikslinama formuluotė „mobilusis įrenginys“ numatant, kad mobilieji įrenginiai apima mobiliuosius įrenginius, kurie gali veikti savarankiškai ir turėti ryšį su tinklu ar internetu keičiantis jų buvimo vietai (pavyzdžiui, nešiojamasis kompiuteris, delninukas, išmanusis telefonas).
- Projektu Nr. 2 siūloma papildomai aprašyti administratorių, tiekėjų, jų subtiekių ir kitų ūkio subjektų grupių sudarymo, teisių ir prieigos prie valstybės informacinių išteklių ar ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros paslaugų ir išteklių suteikimo ir valdymo procedūras, nes administratoriams ir tiekėjams praktikoje yra suteikiama

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

prieiga prie minimų išteklių tam tikroms priežiūros funkcijoms vykdyti, tačiau jos būna neaprašytos. Taip siekiama kibernetinio saugumo politiką papildyti naujomis procedūromis ir nuostatomis dėl atsarginių duomenų kopijų darymo ir atkūrimo, informacijos saugumo, kibernetinio saugumo užtikrinimo palaikant santykius su tiekėjais. Atsarginių kopijų darymas ir atkūrimas yra ypač svarbus siekiant užtikrinti valstybės informacinių išteklių ar ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros paslaugų tęstinumą / pasiekiamumą, o procedūrų su tiekėjais aprašymas ir kontrolė svarbūs siekiant eliminuoti galimas grėsmes ir rizikas, susijusias su tiekimo grandine, nepatikimų gamintojų įrangos naudojimu ir tiekėjams suteikiama prieiga prie išteklių.

Projektais siūlomi teisinio reglamentavimo pakeitimai, tikslinimai. Jų įgyvendinimui valstybės biudžeto lėšų nereikės.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektai buvo teikti derinti Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijai, Nacionalinei teismų administracijai, visoms ministerijoms.

Seimo kanceliarijos, Energetikos ministerijos, Finansų ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, valstybės įmonės Registrų centro ir „TeraSky Baltic“, UAB, pastabos ir pasiūlymai aptarti darbo tvarka.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Į pastabas, kuriomis siūloma iš esmės peržiūrėti galiojantį teisinį reguliavimą ir pilnai konsoliduoti saugos (kibernetinio saugumo) teisinį reglamentavimą, taip pat nustatyti papildomų, didesnių administracinių kaštų reikalaujančių saugos (kibernetinio saugumo) reikalavimų neatsižvelgta, nes šie siūlymai nėra sietini su šiais projektais sprendžiama problema, be to, siekiant įgyvendinti šiuos siūlymus, būtina išsami Kibernetinio saugumo įstatymo ir Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo peržiūra ir pakeitimas. Pažymėtina, kad iki 2024 m. spalio 17 d. į nacionalinę teisę perkeltant 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148, bus atlikta esminė kibernetinio saugumo ir elektroninės informacijos saugos reikalavimų peržiūra.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Projektai svarstyti 2023 m. kovo 14 d. Tarpinstituciniame pasitarime. Tarpinstituciniame pasitarime projektams pastabų ir pasiūlymų nebuvo.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Kipras Mensevičius

Viešojo valdymo grupė konsultantas kompiuterių sistemų klausimais